

TÜRKİYE'DE TÜM YÖNLERİYLE
ATIK YÖNETİMİ PANELİ

TÜRK TAY

Türkiye'de Atık Yönetimi Modelleri

21–22 EKİM 2015

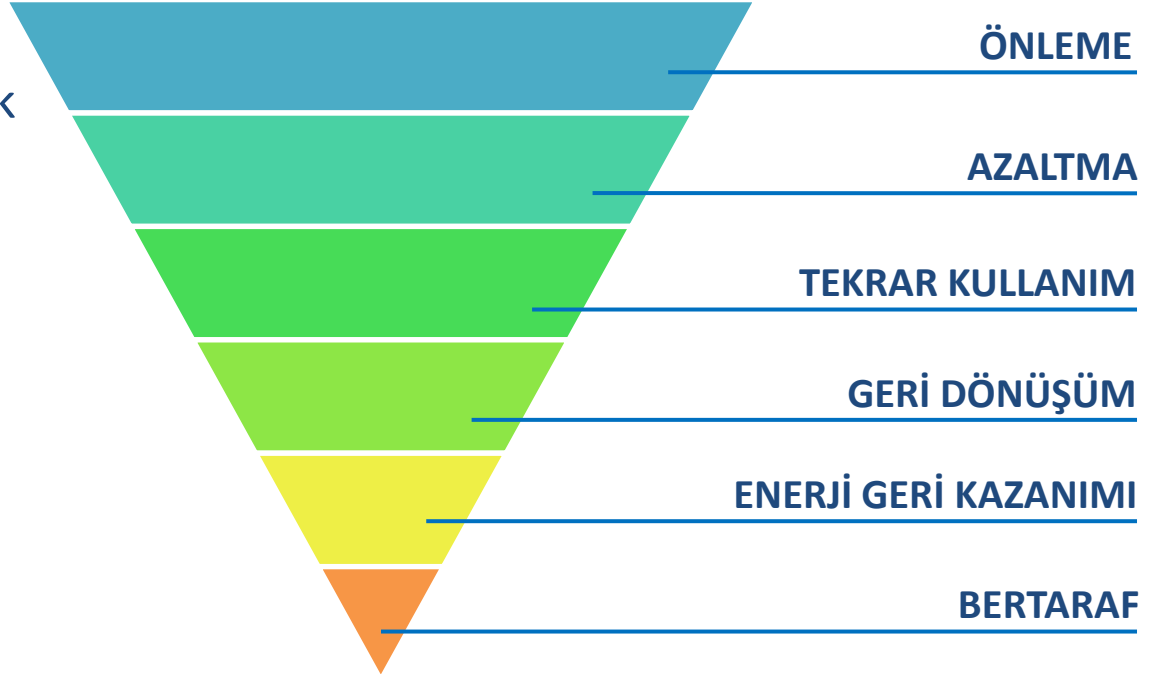
**TÜRKİYE'DE ATIK YÖNETİMİ İLE GERİ
DÖNÜŞÜM
STRATEJİSİ**

Politika-Mevzuat

Atık Yönetimi
Hiyerarşisi
En Öncelikli Seçenek

En Son Seçenek

- **2872 SAYILI ÇEVRE KANUNU**

3.madde

f) Her türlü faaliyet sırasında doğal kaynakların ve enerjinin verimli bir şekilde kullanılması amacıyla atık oluşumunu kaynağında azaltan ve atıkların geri kazanılmasını sağlayan çevre ile uyumlu teknolojilerin kullanılması esastır.

- **ATIK YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ**

Genel ilkeler

MADDE 5

3) Daha dayanıklı, yeniden kullanılabilir ve geri dönüştürülebilir ürünlere odaklanan teknolojiler ile atık üretimine ve atık içerisinde bulunan zararlı maddelere yönelik, ürün çevresel tasarım yaklaşımının oluşturulması, suretiyle önlenmesi ve azaltılması esastır.

- b) Atık üretiminin kaçınılmaz olduğu durumlarda atıkların; yeniden kullanımı, geri dönüşümü ve ikincil hammadde elde etme amaçlı diğer işlemler ile geri kazanılması, enerji kaynağı olarak kullanılması veya bertaraf edilmesi esastır. Atıkların alternatif hammadde ve ek yakıt olarak kullanılmasına ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir.
- c) Doğal kaynak ve enerji kullanımının azaltılmasına yönelik olarak geri kazanılmış ürünlerin kullanımının özendirilmesi esastır.

Atık üreticisinin ve atık sahibinin yükümlülükleri

MADDE 9

c) Ürettiği atıklara ve atıkların önlenmesi ile azaltılmasına yönelik olarak hazırlamakla yükümlü olduğu atık yönetim planını hazırlayarak sunmakla,

Genişletilmiş üretici sorumluluğu

MADDE 18

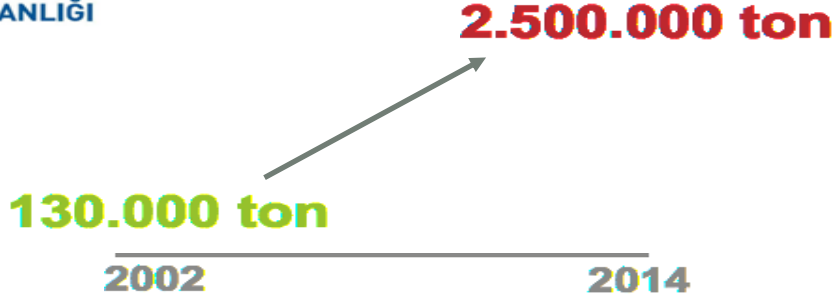
1) Ürünlerin çevreye olan olumsuz etkilerinin azaltılması, atığın önlenmesi, atık olduktan sonra yeniden kullanımı, güvenli bir şekilde geri dönüştürülmesi ya da geri kazanımını desteklemek amacıyla ürünlerin tasarımından başlayarak gerekli tedbirler üretici tarafından alınır.

Yeniden kullanıma hazırlama

MADDE 20

1) Atıklar, yeniden kullanıma hazırlama faaliyeti kapsamında, yalnız fiziksel işlemler ile tasarlandığı hale getirilerek, aynı amaçla kullanıldıkları sürece kullanım ömrü bitinceye kadar atık olarak addedilmeyecektir.

Yapılan Çalışmalar

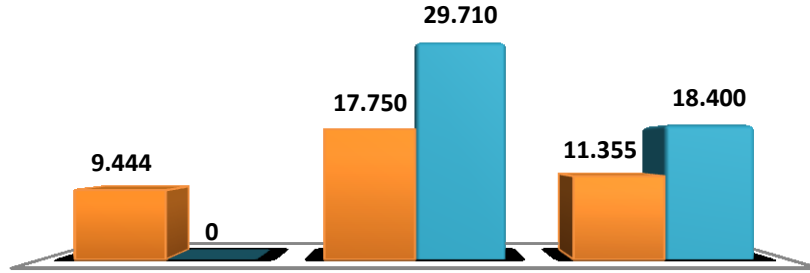
Ayrı toplanan ambalaj atığı

2003 yılında ambalaj atıkları lisanslı toplama-ayırma ve geri dönüşüm tesisi sayısı 28 iken, 2015 senesinde 1197 ye ulaşmıştır. 2002 senesinde kaynakta ayrı toplanan ambalaj atığı miktarı 130.000 ton iken 2014 senesinde yaklaşık 2.500.000 tona ulaşmıştır.

Ambalaj Atığı toplam ayırma ve geri dönüşüm tesisi

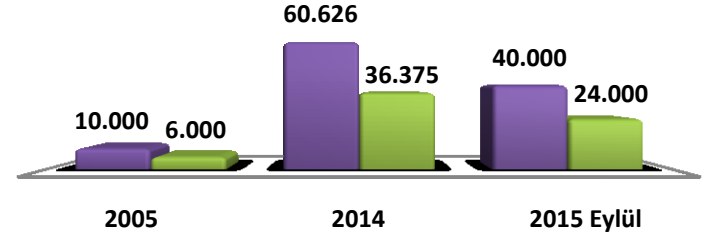
Yapılan Çalışmalar

2005 Atık Motor Yağı (ton) 2014 Atık Endüstriyel Yağ (ton) 2015 Eylül

Atık Madeni yağ toplama

Ülkemizde 2005 yılında 9.444 ton atık madeni yağ toplanmış iken bu rakam 2014 yılında 47.460 ton olup 2015 yılı Eylül ayı itibari ile bu miktar 29.755 tondur.

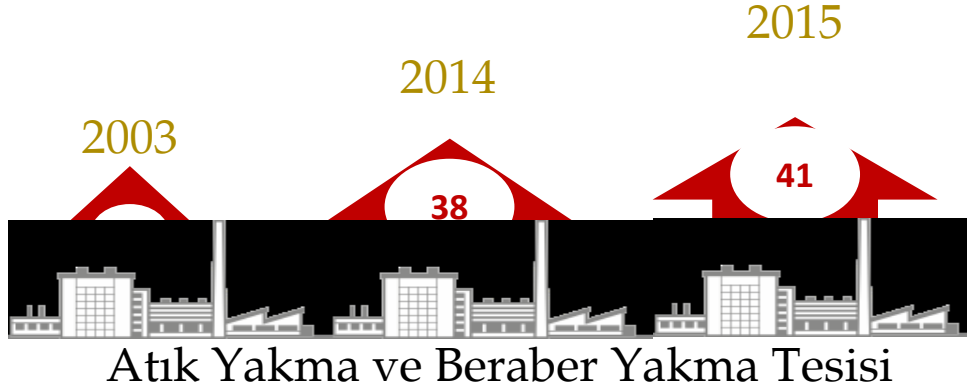
Toplanan Atık Akü (ton) Geri kazanılan Kurşun (ton)

Atık akü toplama

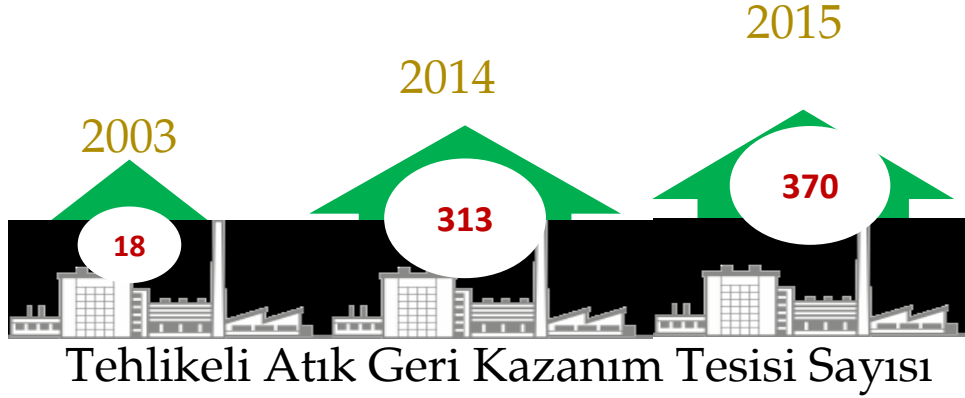
Atık akü toplama miktarı 2005 yılında 10.000 ton iken, bu rakam 2014 yılında 60.000 ton olup 2015 yılı Eylül ayı itibari ile bu miktar 40.000 tondur.

Yapılan Çalışmalar

Sanayi tesislerinde ortaya çıkan atıklar kapsamında atık yakma beraber yakma tesisi 2003 yılında 1 adet iken 2014 yılında 38 2015 yılında 41'e,

Yapılan Çalışmalar

2003 yılında 18 adet olan Tehlikeli Atık Geri Kazanımı tesisi sayısı ise 2014 yılında 313, 2015 yılında ise 370'tir.

2015 Yılı itibariyle

2110'a ulaşan
atık geri kazanım tesisleriyle
ekonomiye yıllık

2,5 milyar TL'lik katma değer sağlanmıştır.

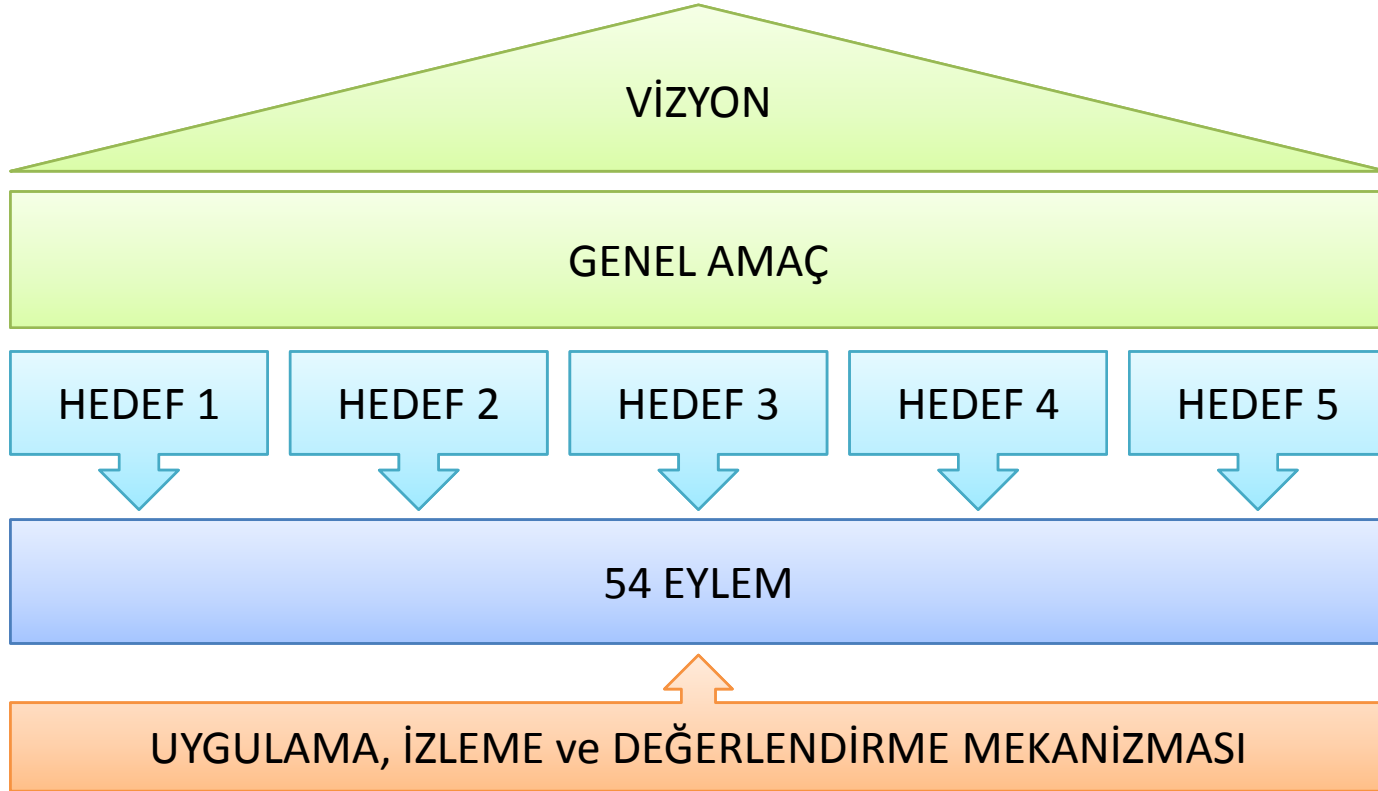
Ulusal Geri Dönüşüm Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2014-2017)

18/12/2014 tarihli ve 2014/39 Sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı
ile

30/12/2014 tarih ve 29221 sayılı 1. mükerrer Resmî Gazete’de
yayımlanmıştır.

Strateji ve Eylem Planının izlenmesi, değerlendirilmesi ve gerekli görüldüğü hallerde eylemlerin revize edilmesi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı koordinasyonunda oluşturulacak Yönlendirme Kurulunca yapılacaktır.

Stratejik Planın Genel Hedef ve Amacı

Hedefler ve Eylemler

HEDEF 1
13 eylem

TOPLUMUN TÜM KESİMLERİNDE GERİ DÖNÜŞÜM BİLİNCİNİ OLUŞTURMAK

HEDEF 2
14 eylem

İLGİLİ MEVZUATI GERİ DÖNÜŞÜME YÖNELİK OLARAK GELİŞTİRMEK

HEDEF 3
14 eylem

ATIKLARIN ETKİN BİR ŞEKİLDE GERİ DÖNÜŞTÜRÜLMESİ İÇİN GEREKLİ ALT YAPIYI OLUŞTURMAK

HEDEF 4
5 eylem

GERİ DÖNÜŞÜM KONUSUNDA FİNANSAL DESTEK SAĞLAMAK

HEDEF 5
8 eylem

ATIK ÜRETİMİNİ KAYIT ALTINA ALARAK ETKİN BİR DENETİM SİSTEMİ KURMAK

Strateji Belgesi ve Eylem Planı Hazırlık Süreci

VİZYON

- Her bireyin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşaması adına sürdürülebilir kalkınmaya hizmet eden geri dönüşüm sistemine sahip bir Türkiye

GENEL AMAÇ

- Çevreye ve insana saygılı, kaynakların etkin kullanıldığı ve geri dönüşümün ekonominin vazgeçilmez parçalarından biri haline geldiği üretim ve tüketim kültürünün oluşumunu sağlamak

Ulusal Geri Dönüşüm Strateji Belgesi ve Eylem Planı

Sorumlu Kuruluşların Sorumluluğundaki Eylemlerin Dağılımı

- 26 Eylem Çevre ve Şehircilik Bakanlığı
- 6 Eylem Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- 5 Eylem İçişleri Bakanlığı
- 3 Eylem Milli Eğitim Bakanlığı
- 3 Eylem TÜBİTAK
- 2 Eylem Maliye Bakanlığı
- 1 Eylem Ekonomi Bakanlığı
- 1 Eylem Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı
- 1 Eylem Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
- 1 Eylem Diyanet İşleri Başkanlığı
- 1 Eylem Mesleki Yeterlilik Kurumu
- 1 Eylem Yükseköğretim Kurulu
- 1 Eylem Türk Standartları Enstitüsü
- 1 Eylem Türkiye İstatistik Kurumu
- 1 Eylem KOSGEB

Toplam: 54 EYLEM

Sivil Toplum Kuruluşları, Birlikler ve Dernekler

- Alışveriş Merkezleri ve Perakendeciler Derneği
- Akümülatör Üretici Ve Geri Kazanım Sanayicileri Derneği (AKÜDER)
- Ambalaj Sanayicileri Derneği (ASD)
- Atık Pil Ve Akümülatör Sanayicileri Ve İşadamları Derneği
- Bitkisel Yağ Sanayicileri Derneği
- Çevre Koruma Ve Ambalaj Atıkları Değerlendirme Vakfı (ÇEVKO)
- Değerlendirilebilir Atık Malzemeler Sanayicileri Derneği (TÜDAM)
- Elektrik Üreticileri Derneği
- Fleksibil Ambalaj Sanayicileri Derneği
- Karton Ambalaj Sanayicileri Derneği (KASAD)
- Kompozit Sanayicileri Derneği
- Lastik Sanayicileri Derneği
- Müstakil Sanayici ve İş Adamları Derneği (MÜSİAD)
- Organize Sanayi Bölgeleri Derneği
- Organize Sanayi Bölgeleri Üst Kuruluşu
- Otomotiv Sanayii Derneği
- Otomotiv Distribütörleri Derneği
- Ömrünü Tamamlamış Araç Sanayicileri Derneği
- Şişe Cam Araştırma ve Teknolojik Geliştirme Başkanlığı
- Tüketici ve Çevre Eğitim Vakfı (TÜKÇEV)
- Tüm Akü İthalatçıları Ve Üreticileri Derneği (TÜMAKÜDER)
- Türk Plastik Sanayicileri Araştırma, Geliştirme Ve Eğitim Vakfı (PAGEV)
- Türk Sanayicileri Ve İş Adamları Derneği (TÜSİAD)
- Türkiye Belediyeler Birliği
- Türkiye Beyaz Eşya Sanayicileri Derneği (TÜRKESD)
- Türkiye Çimento Müstahsilleri Birliği
- Türkiye Demir-Çelik Üreticileri Derneği
- Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu
- Türkiye Hazır Beton Birliği
- Türkiye Kırmızı Et Üreticileri Birliği
- Türkiye Kimya Sanayicileri Derneği
- Türkiye Mermer Ve Doğaltaş Makinaları Üreticileri Birliği
- Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası
- Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği
- Türkiye Selüloz ve Kağıt Sanayi Vakfı
- Türkiye Seramik Federasyonu
- Türkiye Tekstil Terbiyecileri Sanayicileri Derneği

İlginize Teşekkürler.

Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü
Atık Yönetimi Dairesi Başkanlığı
Banu Gözet
Çevre ve Şehircilik Uzmanı